

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Самойленко В. О.

Бібліографічний опис: Самойленко В. О. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ // Якість освіти в умовах змін: наукові пошуки, педагогічна практика та предметні методики : збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Кам'янець-Подільський, 2026. С. 150–152.

Видавець: ГО «Педагогічна платформа “Якість освіти”»

Оригінальні сторінки у збірнику: 150–152

УДК 37.091.3:811.161.2

Самойленко Вікторія Олександрівна,

учителька української мови та літератури

Сергіївський заклад загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів

Краматорського району Донецької області, Україна

Актуальність проблеми. Сучасний освітній простір характеризується активним впровадженням цифрових технологій у всі сфери діяльності закладів освіти. Особливої актуальності це питання набуло в умовах дистанційного та змішаного навчання, коли використання цифрових інструментів стало необхідною умовою забезпечення безперервності та якості освітнього процесу. Викладання української мови та літератури потребує застосування інноваційних підходів, які сприяють розвитку творчого потенціалу учнів, формуванню критичного мислення та підвищенню їхньої навчальної мотивації.

Мета дослідження. Метою тез є висвітлення можливостей використання інноваційних методів та цифрових технологій під час викладання української мови та літератури, а також визначення їхнього впливу на формування ключових компетентностей учнів і підвищення якості освітнього процесу.

Цифровізація освіти відкриває широкі можливості для модернізації методики викладання мовно-літературної освітньої галузі. Сучасний учитель дедалі частіше використовує цифрові освітні платформи, інтерактивні сервіси та мультимедійні технології, які дозволяють зробити навчання більш доступним, цікавим та практично спрямованим.

Одним із ефективних інноваційних методів є використання інтерактивних вправ, онлайн-тестування та навчальних вікторин, що забезпечують швидкий зворотний зв'язок і сприяють підвищенню пізнавальної активності учнів. Застосування

цифрових платформ дозволяє організовувати диференційоване навчання та враховувати індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти.

Під час вивчення української літератури значний потенціал мають методи візуалізації навчального матеріалу: створення інтерактивних презентацій, ментальних карт, буктрейлерів, віртуальних екскурсій та цифрових проєктів. Використання таких інструментів сприяє глибшому осмисленню художніх творів, розвитку творчих здібностей та формуванню читацької компетентності учнів.

Важливе місце займають технології розвитку критичного мислення, серед яких особливу ефективність демонструють метод проєктів, вебквести, дискусії, проблемне навчання та дослідницька діяльність. Їх використання допомагає учням аналізувати інформацію, формулювати власну позицію та аргументовано її відстоювати.

Окремої уваги заслуговує використання інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі. Сервіси на основі штучного інтелекту можуть використовуватися для створення навчальних матеріалів, тестових завдань, візуального супроводу уроків, генерації творчих вправ та індивідуалізації навчання. Водночас важливим завданням педагога є формування в учнів культури академічної доброчесності та відповідального використання цифрових ресурсів.

Досвід роботи закладів освіти Донецької області в умовах дистанційного навчання підтверджує ефективність поєднання традиційних методів викладання із сучасними цифровими технологіями. Такий підхід сприяє розвитку самостійності учнів, формуванню інформаційно-цифрової компетентності та забезпечує високу якість освітнього процесу навіть в умовах сучасних викликів.

Практичне значення. Запропоновані інноваційні методи та цифрові інструменти можуть бути використані вчителями української мови та літератури під час організації очного, дистанційного й змішаного навчання. Практичні рекомендації щодо використання інтерактивних платформ, сервісів штучного інтелекту, цифрових дошок, тестових систем і технологій розвитку критичного мислення сприятимуть підвищенню навчальної мотивації учнів, розвитку їхньої цифрової компетентності та покращенню результатів навчання.

Висновки. Отже, використання інноваційних методів викладання української мови та літератури в умовах цифровізації освіти є необхідною умовою підвищення ефективності навчання та формування ключових компетентностей здобувачів освіти. Поєднання традиційних педагогічних підходів із сучасними цифровими технологіями сприяє розвитку творчого потенціалу учнів, їхньої самостійності та готовності до життя в інформаційному суспільстві.

Список використаних джерел

Биков В. Ю. Цифрова трансформація освіти і науки: теорія та практика. Київ : Академія педагогічних наук України, 2023. 256 с.

Концепція розвитку цифрових компетентностей в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 167-р.

Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої освіти. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с.

Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посібник. Київ : А.С.К., 2018. 192 с.

Морзе Н. В., Буйницька О. П. Цифрові технології в освіті: сучасний досвід та перспективи розвитку. Київ : Університет «КРОК», 2022. 220 с.